



VIRTUALIOJO UGDYMO TURINIO ATNAUJINIMO SKLAIDA TARPTAUTINĖJE MOKSLINĖJE PRAKTINĖJE KONFERENCIJOJE „MuseumScouts – nauji ugdymo pokyčiai – inovatyvios mokytojų patirtys naudojant interaktyvias technologijas ir komandinį darbą“

**Laimutė Salickaitė-Bunikienė¹, Rita Račiulaitytė²,
Andrej Rožkov¹, Aušra Gaidamavičienė²**

Drūkšnių ekologinio ugdymo mokykla (DEUM)¹,

Vilniaus „Akiračio“ suaugusiųjų vidurinė mokykla²

Anotacija

2006 m. prasidėjusi veikla CBT+L (Computer Based Training + Learning GmbH, Herrsching, Vokietija) organizuotame „MuseumScouts“ projekte, inicijuojančiame naujus mokymo(si) metodus ir siūlančiame bendradarbiavimo motyvaciją skatinančią EVOLUTION programą vidurinėms bendrojo lavinimo mokykloms, gimnazijoms, menų mokykloms bei kitoms (formalioms ir neformalioms) švietimo institucijoms, davė pirmuosius rezultatus – įvairių tipų mokyklų reikmėms pritaikytas virtualias chemijos, informacinių technologijų pamokas ir pirmą tarptautinę mokslinę praktinę konferenciją, skirtą patirties ir pasiekimų sklaidai, naujų idėjų paieškai. Tai mokytojų ir jų vadovaujamų mokinių darbo su tematiniais muziejais (Lietuvos dailės muziejus, P. Gudyno kultūros vertybių restauravimo centras, Vandens, Geologijos, VU chemijos, Vilniaus technikos muziejai ir t. t.) rezultatas. Panašia patirtimi konferencijoje dalyvavo Unabhangiges Institut fuer Umweltfragen (Berlin, Germany), Pedagogische Hochschule des Bundes (Linz, Austria), Blended Learning Network (Ponte de Lima, Portugal), The Hermitage Technical College (Durham, the UK), Graduate School of Education of University of Bristol (the UK), Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos) mokytojai. Konferencijos posėdžių metu buvo kalbama apie tarpusavio bendradarbiavimą, mokymą ir mokymąsi, paremtą šiuolaikinių informacinių technologijų taikymu formaliajame ir neformaliajame ugdymo procese. Buvo pabrėžta, kad neformalusis švietimas daro teigiamą įtaką suaugusių mokinių asmenybių raidai, turtina jų ir jų šeimų dvasinį bei kultūrinį gyvenimą, skatina saugoti ir puoselėti tautines tradicijas savo šeimose ir kultūrinę toleranciją visuomeniniame ir bendruomeniniame gyvenime. Įgytas patyrimas padeda orientuotis šiuolaikinėje įvairialypėje kultūroje ir teigiamai veikia įvairiautės mokyklos bendruomenės kultūrų dialogą, teikia daugiau galimybių jaunuoliams sėkmingiau integruotis į visuomenę.

Pagrindiniai žodžiai: „MuseumScouts“ projektas, formalusis ir neformalusis švietimas, virtualios chemijos, informacinių technologijų pamokos, bendradarbiavimas, kultūrų dialogas.

Įvadas

2008 m. lapkričio 24–30 d. visoje Lietuvoje vykusio suaugusiųjų švietimo savaitė „Kultūra + kalba = kultūrų dialogas“ buvo puiki proga išplėsti jos renginių ratą, įjungiant į jį tarptautinę mokslinę praktinę konferenciją „MuseumScouts“ – nauji pokyčiai ugdyme – inovatyvios mokytojų patirtys naudojant interaktyvias technologijas ir komandinį darbą“. Šios konferencijos tikslai glaudžiai siejami su suaugusiųjų savaitės tikslais ir tarsi papildė vieni kitus, nes sociokultūrinės aplinkos svarba ugdant neiginčytina tiek bendrojo lavinimo mokyklose, tiek suaugusiųjų mokymo centruose ar jiems skirtose vidurinėse mokyklose.

Konferencijos tikslas

Pagrindinis konferencijos tikslas buvo propaguoti kultūrų dialogą ir šiuolaikinius mokinių ugdymo(si) metodus, suburti žmones, besidominčius informacinių technologijų taikymu ugdymo(si) procese, nagrinėti humanitarinio ir gamtamokslinio ugdymo problematiką, dalytis patirtimi ir ją skleisti. Taip pat skatinti ugdymo(si) proceso efektyvumą ir mokymosi motyvaciją stiprinančių mokymo ir mokymosi metodų paiešką. Ši konferencija buvo puiki proga

pasidalyti interaktyvių pamokų kūrimo patirtimi, įgyta vykdant tarptautinį projektą „MuseumScouts“ ir dirbant su projekto organizatorių pasiūlyta programa EVOLUTION.

Pagrindinės konferencijos problemos

Konferencijoje nagrinėjamos ir kitos, šiuo metu mokytojus jaudinančios, problemos. Tai humanitarinio ir gamtamokslinio išsilavinimo kokybė, žmogaus ir įvairių kultūrų santykiai kaip formaliojo ir neformaliojo ugdymo objektas, informacinių technologijų taikymas formaliojo ir neformaliojo ugdymo procese. Ne mažiau svarbi ir amžinai jaudinanti mokytojo problema. Koks gi turėtų būti mokytojas šiuolaikinėje ugdymo įstaigoje? Mokytojas – ne tik savo specialybės žinovas, bet pedagogas, pasirengęs dėstyti ne tik mokomąjį dalyką, kartu įtraukiantis mokinį į sociokultūrinę aplinką, į projektinę veiklą, bendradarbiaujantis, padedantis mokytis, nekategoriskai mokantis, imlus naujiems ugdymo ir mokymo metodams. Mokytojui idealu dirbti mokykloje, kurioje aukšta kultūra, kurioje mokosi ir siekia tobulumo vadovai, kolegos, kurioje, be žinių ir įgūdžių, mokinys gali įgyti gebėjimų, kurių jam trūksta ir kurie gali padėti siekti užsibrėžto gyvenimo tikslo.

Tiek Lietuvoje, tiek ir užsienyje suaugusiųjų švietimas labiausiai susijęs su pokyčiais socialinėje aplinkoje greitai kintant pasauliui. Be to, Lietuvos visuomenei, kaip ir kitoms panašaus likimo šalims, integruojantis į Europos struktūras, į globalią rinką, reikia būti pasiruošusiems konkurencijai atviram ir kiekvienam visuomenės nariui priimtina bendravimui, turėti žinių, gebėjimų ir įgūdžių. Kokia mokymosi reikšmė tokiaame kontekste? Koks asmens ir visuomenės vaidmuo, santykis su mokymu ir mokymusi? Tai tik dalis pedagogus, andragogus jaudinančių klausimų.

Konferencijos vietos parinkimas

Konferencija neatsitiktinai vyko Vilniaus „Akiračio“ suaugusiųjų vidurinėje mokykloje. Projekto „MuseumScouts“ organizatoriai iš Vokietijos mokyklų (CBT+L Computer Based Training + Learning GmbH (Herrshing, Germany), nuolat stebėdami projekte dalyvaujančių mokyklų veiklą, teigiamai įvertino Lietuvos mokyklų iniciatyvas ir sėkmingus įvairius sociokultūrinius projektus, tačiau ypač domėjosi Europos bendruomenei aktualių suaugusiųjų ugdymo ir mokymo problemų sprendimu ir aktyviu dalyvavimu kuriant interaktyvias pamokas EVOLUTION programoje. Todėl jų pageidavimu konferencija ir buvo organizuojama Drūkšių ekologinio ugdymo mokyklos (DEUM) ir projekto partnerės Vilniaus „Akiračio“ suaugusiųjų vidurinė mokyklos pastangomis „Comenius Socrates“ 2.1 projekto „MuseumScouts“ ir Suaugusiųjų švietimo savaitės „Kultūra + kalba = Kultūrų dialogas“ kontekste. Jų dėmesį patraukė „Akiračio“ suaugusiųjų vidurinės mokyklos klubo „EKOPILIETIS“ veikla. Ši nevyriausybinė organizacija sėkmingai prisideda prie neformaliojo ugdymo plėtros mokykloje, organizuodama kultūrinius projektus ir skatindama visus bendruomenės narius dalyvauti juos įgyvendinant („Atverk Lietuvos tautų kultūros paveldo skrynią“, „Lietuvių Velykų papročiai“, „Lenkai Lietuvoje“, „Rusai Lietuvoje“, „Baltarusiai Lietuvoje“, „Karaimų etninė kultūra Lietuvoje“, „Žydų kultūra Lietuvoje“, „Lietuvių etninė kultūra“, „Meno kūrinių restauravimas“, „Pasinerk į kultūrinį *Vilnius – Europos Kultūros Sostinė 2009* gyvenimą“. Be abejonės, kultūrinė ir meninė raiška padeda lengviau realizuoti saviugdą procesą, sudaromos sąlygos mokytojų ir mokinių savišvietai, kultūrinei veiklai mokyklos bendruomenėje. Jaunas žmones kultūriškai ugdo ir jų nuostatas formuoja visuomenės gyvenimas, tradicijos, aplinka, Lietuvos įvairiatautės aplinkos kultūrinės sąveikos procesai (V. Augaitienė, 2008).

Projekto rezultatų sklaida

Šioje tarptautinėje konferencijoje patirtimi dalijosi projekte „MuseumScouts“ dalyvaujančių šalių mokyklų (CBT+L Computer Based Training + Learning GmbH (Her-

rshing, Germany), Unabhangiges Institut fuer Umweltfragen (Berlin, Germany), Pedagogische Hochschule des Bundes (Linz, Austria), Blended Learning Network (Ponte de Lima, Portugal), The Hermatige Technical College (Durham, the UK), Graduate School of Education of University of Bristol (the UK), Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų) atstovai. Konferencijos posėdžių metu buvo kalbama apie tarpusavio bendradarbiavimą, mokymą ir mokymąsi, paremtą šiuolaikinių informacinių technologijų taikymu ugdymo procese. CBT+L Computer Based Training + Learning GmbH (Herrshing, Germany) projekto EVOLUTION programa skirta vidurinių mokyklų visų mokomųjų dalykų mokytojams, ieškantiems naujų ugdymo metodų ir matantiems įdomų savo dalykų integralų ryšį su įvairios krypties ir turinio muziejais.

Pranešimus skaitė Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų mokytojai, projekto vadovai (CBT+L Computer Based Training + Learning GmbH (Herrsching, Vokietija), kitų aukščiau išvardytų valstybių pedagogai, medžiaga išleista konferencijos knygoje (Kn. „MuseumScouts“ – Transforming Learning – Teachers developing innovative practice using interactive technologies and teamwork. Proseeding of the Scientific-Practical Conference in the frame of Comenius Socrates 2.1 Project „MuseumScouts“ and the Week of Adult Education „Culture + language = dialogue of cultures“. Vilnius, 25–27 November, 2008), o detaliau virtualias pamokas aprašė L. Salickaitė-Bunikienė, A. Rožkov, J. Teišerskas, A. Diadiūra, I. Stankevičienė, 2008; L. Salickaitė-Bunikienė, R. Skuodienė, B. Damijonaitienė, J. Teišerskas, A. Rožkov, 2008.

Dauguma pamokų (tiek Lietuvoje, tiek ir kitose valstybėse) sukurtos naudojantis įvairių krypčių muziejuose sukaupta medžiaga apie neįkainojamas meno, kultūros ir mokslo vertybes. Šios vertybės svarbios ne tik žmonėms dvasiškai tobulėti, bet, kaip rodo patirtis, gali būti neišsenkanti, mokymą(si) skatinanti, ugdymo turiniui tinkamų žinių versmė. Visuose konferencijos pranešimuose ir parengtose virtualiose pamokose akyvaizdus dėstomų dalykų ryšys su menų, gamtos, technikos muziejų turiniu ir juose vykstančiais edukaciniais procesais. Visa tai sudaro prielaidas kurti įdomias, naujo turinio dalykų pamokas, kurios esmė ir turiniu atitinka ugdymo procesui keliamus reikalavimus mokytojams ir jų mokiniams bendradarbiauti tarpusavyje. Tokio bendradarbiavimo rezultatai labai naudingi tiek formalioms pamokoms, tiek papildomo ugdymo veikloje, nes ir vienu, ir kitų metu yra siekiama aukštesnio mokinio pasiekimų lygmens. Todėl sveikintina projekto vadovo dr. Markaus Nagy (CBTL atstovo) idėja sukurti realias sąlygas ne tik dalytis patirtimi, mokinių ir mokytojų bendromis pastangomis sukurtais multimedijos prezentacijomis ir interaktyviais mokymo kursais, mokytojų mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo programomis savarankiškam mokymuisi, vadovėliais, kaip CBTL inicijuoto projekto produktais, bet ir sudaryti galimybes mokykloms, mokytojams ir mokiniams įgyvendinti bendradarbiavimą prisijungus, supažindinant su konkrečiais bendradarbiavimo prisijungus pavyzdžiais, sukurtais 2006–2009 m. Vokietijoje, Didžiojoje Britanijoje, Portugalijoje, Italijoje ir Lietuvoje.

Išvados

1. Neformalusis švietimas daro teigiamą įtaką suaugusių mokinių asmenybių raidai, turtina jų ir jų šeimų dvasinį bei kultūrinį gyvenimą, skatina saugoti ir puoselėti tautines tradicijas savo šeimose ir kultūrinę toleranciją visuomeniniame ir bendruomeniniame gyvenime. Įgytas patyrimas padeda orientuotis šiuolaikinėje įvairialypėje kultūroje ir turi įtakos mūsų įvairiautės mokyklos bendruomenės kultūrų dialogui, teikia daugiau galimybių jaunuoliams sėkmingiau integruotis į visuomenę.
2. Siekiant išsaugoti savo šalies autentiškumą, tapatumą, visų tipų mokyklose būtinas ypatingas dėmesys kultūrai, kultūriniam paveldui. Siekdama šio tikslo mokykla gali išugdyti mokinių, gebančių suvokti ir vertinti kultūrinę realiją, dalyvaujančių kultūriniame gyvenime, puoselėjančių kultūrinį paveldą, gebančių suvokti ir vertinti įvairias kultūros formas ir reiškinius, kartu rasti sąsajas ir tinkamą medžiagą mokantis gamtos ir kitų mokslų dalykus.

Literatūra

Augaitienė V. (2008). School projects to encourage the dialog between cultures „*MuseumScouts*“ – *Transforming Learning – Teachers developing innovative practice using interactive technologies and teamwork*. Proceedings of the Scientific-Practical Conference in the frame of Comenius Socrates 2.1 Project „MuseumScouts“ and the Week of Adult Education „Culture + language = dialogue of cultures“. Vilnius, 25-27 November, 2008, p. 45–46.

MuseumScouts – Transforming Learning – Teachers developing innovative practice using interactive technologies and teamwork. Proceedings of the Scientific-Practical Conference, Vilnius, 25-27 November, 2008, p. 1–164.

Salickaitė-Bunikienė L., Rožkov A., Teišerskas J., Diadiūra A., Stankevičienė I. (2008). EVOLIUTION – naujos informacinių technologijų (IKT) taikymo galimybės formaliame ir neformaliame gamtamoksliniame ugdyme. Kn. *Gamtamokslinis ugdymas bendrojo lavinimo mokykloje (mokslinė-praktinės konferencijos straipsnių rinkinys)*. Šiauliai, p. 113–118.

Salickaitė-Bunikienė L., Skudienė R., Damijonaitienė B., Teišerskas J., Rožkov A. (2008). Chemijos mokymosi motyvacijos paieška Muziejuose ir virtualios pamokos EVOLIUTION programoje. *Chemija mokykloje – 2008 (konferencijos pranešimų medžiaga)*. Kaunas, p. 14–19.

Summary

THE SPREAD OF VIRTUAL EDUCATION CONTENTS UPDATING IN INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

"MuseumScouts - Transforming Learning - Teachers developing innovative practice using interactive technologies and teamwork"

Laimutė Salickaitė-Bunikienė, Rita Račiulaitytė, Andrej Rožkov, Aušra Gaidamavičienė
Drukshiai Ecological Education School, Vilnius Adult Secondary School „Akiratis“

The objective of International Scientific-Practical Conference „MuseumScouts“ – Transforming Learning – Teachers developing innovative practice using interactive technologies and teamwork“ was promote dialogue between cultures and modern methods of students' education, bringing together people interested in information technology application in education, to examine the humanitarian and natural education topics, share experiences and disseminate it. As well as to stimulate the development of education process, pupil self-teaching and search of new effective teaching methods. This conference was a great opportunity to share the lessons of the creation of interactive experiences.

The conference deals with the contemporary problems of teachers. These are the quality of humanitarian and natural education, relations of people and the different cultures as both formal and informal education object, information technology application in formal and non-formal education. In this international conference the representatives of schools participating in the Museum Scouts project (CBT + L Computer Based Training + Learning GmbH (Herrshing, Germany), the Institut fuer independent Environment (Berlin, Germany), Pedagogische Hochschule des Bundes (Linz, Austria), blended learning Network (Ponte de Lima, Portugal), The Hermatige Technical College (Durham, the UK), Graduate School of Education of the University of Bristol (the UK), Lithuania schools of general education) will share their experiences. Conference meetings was of mutual cooperation, training and learning, based on modern information technology application in education. CBT + L Computer Based Training + Learning GmbH (Herrshing, Germany) program EVOLUTION in frames of the project was dedicated to secondary school teachers of all subjects, looking for new approaches and seeing interesting things integrity of its relationship with different direction and content of museums.

Most of the lessons have been created by using the information on the great cultural arts, cultural and scientific values stored in various museums. These values are important not only for human spiritual development, but, as experience shows, can be limitless, training promoting, raising the appropriate contents source of knowledge.

The relationship that can be easily found between educational content and museums of arts, nature, and technology creates the preconditions of interesting, new content subjects with content meeting the educational process requirements. Clearly visible and foster is close cooperation between several subjects and the cooperation of teachers, because well-designed training materials for use in lessons or extra-

curricular activities help to properly shape worldview and values. It is very important to expanding knowledge society with the capability to use all modern information technologies and their opportunities and self-learning, not only now but also throughout life.

Key words: The „MuseumScouts“ project, the formal and nonformal education, virtual chemistry and information technology lesson, the collaboration and the dialogue of cultures.

Received 22 December 2008; accepted 20 February 2009



Laimutė Salickaitė-Bunikienė,

Chair of the Board
Drukshiai Ecological Education School,
Lithuania.
E-mail: deum.info@gmail.com
Website: <http://www.deum.info/>



Rita Račiulaitytė

The principal of „Akiračio“ adult secondary school
of Vilnius, Algirdo g. 23/6,
LT-03219 Vilnius, Lithuania.
E-mail: rastine@akiracio.vilnius.lm.lt
Website: <http://www.akiracio.vilnius.lm.lt>



Andrej Rožkov

Master of Chemistry, Vilnius University,
Chemistry faculty,
Naugarduko str. 24,
LT-03225 Vilnius, Lithuania
E-mail: rozkov.a@gmail.com
Website: <http://www.deum.info/>



Aušra Gaidamavičienė

A teacher of „Akiračio“ adult secondary school of
Vilnius, librarian, Algirdo g. 23/6,
LT-03219 Vilnius.
E-mail: agaidamaviciene@gmail.com
Website: <http://www.akiracio.vilnius.lm.lt>